

POLSCY STATYSTYCY I MATEMATYCY

PROFESOR MAREK FISZ (1910-1963). W SETNĄ ROCZNICĘ URODZIN

Marek Fisz urodził się 15 stycznia 1910 roku w Szydłowcu w rodzinie żydowskiej. Rodzice, Sura, z domu Rozenbaum, i Kojfman Fisz mieszkali w Ostrowcu Świętokrzyskim. Ojciec był prywatnym urzędnikiem (pracował między innymi jako pisarz w miejscowym młynie). Pierwotne imię Marka Fisza brzmiało Mojżesz. Zmiana imienia na Marek nastąpiła 19 lipca 1950 roku decyzją Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa-Zachód. Dzieciństwo i młodość Marka Fisza owiane są tajemnicą. Wiadomo tylko, że w maju 1934 roku uzyskał świadectwo dojrzałości jako eksternista. W życiorysie dołączonym do wniosku o wszczęcie Mu przewodu doktorskiego napisał: „Do przerabiania kursu szkoły średniej przystąpiłem w 22-im roku życia”. Jesienią 1934 roku rozpoczął studia matematyczne na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego. W okresie studiów, w latach 1936-1939, pracował jako nauczyciel matematyki w szkole dla dorosłych prowadzonej przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej Lokatorów „Szkłane Domy” przy Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na Żoliborzu. Pracę magisterską pt. „Konformiczne przekształcenia przestrzeni jedno- i dwuspójnych” napisał pod kierunkiem profesora Stanisława Saksa. Po zdaniu w dniu 28 czerwca 1939 roku egzaminu magisterskiego z wynikiem dobrym, uzyskał tytuł magistra filozofii w zakresie matematyki.

Przez cały okres wojny przebywał na terenie Związku Radzieckiego. 29 stycznia 1944 roku ożenił się z Olgą Gukow. Mieli jedyne syna Aleksandra, urodzonego 24 września 1946 roku.

W roku 1946 Marek Fisz wrócił do Polski i przez rok pracował jako wychowawca w Domu Dziecka w Otwocku. Od jesieni 1947 roku do końca września 1951 roku pracował w Głównym Urzędzie Statystycznym w Warszawie w charakterze pracownika naukowego. Warto w tym miejscu zauważyć, że z pracą naukową matematyka zetknął się po raz pierwszy mając ponad 37 lat. W szczególności, kierował tam zaprojektowaniem i opracowaniem wyników pierwszego po II wojnie światowej Narodowego Spisu Powszechnego, przeprowadzonego według stanu o północy z 2 na 3 grudnia 1950 roku.

20 maja 1950 roku, Marek Fisz zwrócił się do Rady Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu z następującą prośbą: „Uprzejmie proszę o przyjęcie mojej pracy „Kontrola jakości produkcji masowej na cechę ciągłą” jako pracy doktorskiej i, w razie uznania jej za wystarczającą o dopuszczenie mnie do egzaminu ścisłego celem uzyskania stopnia doktora filozofii w zakresie matematyki (przedmiot uboczny: mechanika teoretyczna). Ścisły egzamin doktorski Marek Fisz zdał 19 grudnia 1950 roku przed Komisją w składzie: prof. dr Jan Nikliborc – przewodniczący oraz prof. dr Hugo Steinhaus, prof. dr Edward Marczewski, prof. dr Władysław Ślebodziński – członkowie. Promotorem rozprawy doktorskiej pt. „Kontrola jakości produkcji masowej na cechę ciągłą” opublikowanej w czasopiśmie *Studia i Prace Statystyczne*, z.2(1950), 123-160, był profesor Hugo Steinhaus. Jego promocja doktorska odbyła się 23 czerwca 1951 roku w sali Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego.

L. 959/51 220 Wydział: Mat-Fiz-Chem 18
L. p. Wydz.: _____
Wydano dnia: 25.V.1950

PROTOKÓŁ PROMOCJI DOKTORSKIEJ

Imię i nazwisko Doktoranda: Marek Fisz
Data urodzenia i miejscowość: 15.I.1910 Szaydźwice Waj. Zielenieckie
Wyznanie: _____ Narodowość: polaka

O d b y t e s t u d i a :

I rok	Wydział	W	Uniw.	Data
II	Wydział Mat. Fizy.		Uniw. Warszawski	1935
III	"	"	"	1936
IV	"	"	"	1937
V	"	"	"	"

Praktyka odbyta w: /.

Tytuł pracy magisterskiej lub dyplomowej: Przekształcenia konformiczne przestrzeni jednok. dwupoj. i jednok. dwupoj. i jednok. dwupoj.

Data egzaminu magist. lub dyplom.: 28.VI.1939
Uczelnia: Uniwers. Warszawski Wynik: dobry

Tytuł pracy doktorskiej: "kontrola jakości produkcji masowej na cechę ciągłą"

drukowanej: Kontrola jakości produkcji masowej na cechę ciągłą
Promotor: Prof. Dr. Hugo Steinhaus
Dziekan: " Władysław Ślebodziński
Rektor: " Stanisław Kalozynski

Data promocji: 23.VI.1951 godz. 15-ta
Miejsce promocji: Uniwersytet Wrocławski
Nr. Dyplomu Doktorskiego: _____

Przyrzeczenie doktorskie złożyłem:

Doktorand

 Promotor: Dziekan: Rektor U. i P.

Wrocław, dnia _____ mies. _____ 194. r.

Od czerwca 1950 roku rozpoczął współpracę z Działem Statystyki Matematycznej w Państwowym Instytucie Matematycznym w Warszawie, a od października 1951 roku podjął pracę w tym Instytucie. Jednocześnie, od roku akademickiego 1951/52 rozpoczął współpracę z Uniwersytetem Warszawskim, prowadząc tam wykłady i seminaria zleczone na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii. Z dniem 1 kwietnia 1954 roku minister Szkolnictwa Wyższego powołał Go na kierownika Katedry Statystyki Matematycznej na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Warszawskiego. Od tego momentu stał się stałym pracownikiem tego Wydziału. Centralna Komisja

Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki uchwałą z dnia 30 czerwca 1954 roku przyznała Drowi Markowi Fiszowi tytuł naukowy docenta. Ta sama Komisja uchwałą z dnia 28 marca 1957 roku przyznała Mu tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego. Sekcja Studiów Uniwersyteckich Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego na posiedzeniu w dniu 20 marca 1957 r. powołała Go na członka Zespołu Rzeczoznawców Matematyki. W dniu 15 marca 1958 roku został powołany na kierownika Działu Statystyki Matematycznej w Instytucie Matematycznym PAN w Warszawie.

Brał udział w I Kongresie Nauki Polskiej, który trwał od 29 czerwca do 2 lipca 1951 roku w Warszawie. Był to ogólnopolski zjazd około 1800 naukowców. Powołano na nim Polską Akademię Nauk. Od roku 1949 był członkiem Polskiego Towarzystwa Matematycznego, a w latach 1953-1955 był skarbnikiem Zarządu Głównego tegoż Towarzystwa. Uczestniczył w organizacyjnym zjeździe Sekcji Biometrycznej przy Polskim Towarzystwie Przyrodników im. Mikołaja Kopernika, który odbył się w dniach 19-21 lutego 1959 roku w Instytucie Matematycznym PAN we Wrocławiu z udziałem J. Czekanowskiego, B. Knastera, J. Łukaszewicza, W. Oktaby, M. Olekiewicza, J. Perkala, H. Steinhausa, S. Zubrzyckiego i innych. Na początku 1961 roku Sekcja ta przekształciła się w Polskie Towarzystwo Biometryczne, którego pierwszym prezesem został Julian Perkal.

Profesor Marek Fisz wygłosił referaty między innymi na:

- Ogólnopolskim Zjeździe Matematyków w Warszawie w roku 1953
- Konferencji probabilistycznej w Berlinie w roku 1954
- Konferencji poświęconej procesom stochastycznym we Wrocławiu w roku 1954
- Konferencji probabilistycznej w Leningradzie w roku 1955
- Czwartym Sympozjum w Berkeley w roku 1960
- Dorocznym Spotkaniu Instytutu Statystyki Matematycznej w Seattle w roku 1961.

W roku 1955, Profesor Marek Fisz spędził trzy miesiące na Uniwersytecie Moskiewskim, a wiosną 1957 roku wykładał na Uniwersytecie Pekinśkim.

Czynił starania o wyjazd na stałe do Izraela, ale nie uzyskał zgody władz polskich.

W roku 1960 wyjechał na roczny staż naukowy do Stanów Zjednoczonych, z którego nie powrócił do Polski. Pracował w University of Washington (Seattle), w Stanford University (Stanford), w Columbia University oraz w New York University (New York).

Zmarł 4 listopada 1963 roku w Metropolitan Hospital of New York City, U.S.A., mając niewiele ponad 53 lata. Jest rzeczą znaną, że żadne polskie czasopismo naukowe nie odnotowało śmierci Profesora chociażby jednym zdaniem.

W krótkim, bo tylko szesnastoletnim okresie Jego kariery naukowej uzyskał wiele znaczących wyników. Pierwsze prace naukowe Profesora Marka Fisza, włącznie z rozprawą doktorską [4], dotyczyły metod pobierania prób oraz kontroli jakości produkcji ([1], [2], [3], [5], [6], [14], [18]). Kolejną grupę stanowią prace dotyczące rozkładów granicznych funkcji zmiennych losowych dyskretnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozkładu Poissona i rozkładu wielomianowego ([7], [8], [9], [11], [17], [19], [20], [20], [21]). Nowoczesność badań Profesora Marka Fisza uwidoczniła się w serii

Jego artykułów z lat 1957-1958 ([25], [26], [27], [32]) dotyczących rozkładów granicznych statystyk nieparametrycznych typu Kołmogorowa-Smirnowa. W artykułach tych wykorzystywał wynik Prochorowa z roku 1956 dotyczący słabej zbieżności miar do wielowymiarowych procesów empirycznych. Wyniki te nawet dzisiaj nadają się do pełnego wykorzystania w statystyce matematycznej. Artykuły te zostały przygotowane w czasie Jego wizyt w Moskwie i Pekinie. Profesor Marek Fisz znaczącą uwagę poświęcił również badaniom własności funkcji próby procesów stochastycznych. W pracy [22] podał warunki wyrażone w terminach prawdopodobieństw bezwzględnych, przy których prawie wszystkie funkcje próby procesu są funkcjami skokowymi ze skończoną oczekiwaną liczbą punktów nieciągłości. Wyniki te znacząco uogólnił w artykule [39], który zaprezentował na Czwartym Sympozjum w Berkeley w roku 1960. 16 czerwca 1961 roku w Seattle w Stanie Washington, Profesor Marek Fisz wygłosił specjalny referat zaproszony [40] na Dorocznym Spotkaniu Instytutu Statystyki Matematycznej. Przedmiotem Jego wystąpienia były rozkłady nieskończone podzielne, którym pozostał wierny aż do śmierci (np. [42], [43], [44], [45]). Pyke (1967) napisał: „This excellent expository address [40], together with its extensive bibliography of 104 references will continue to be very useful for many years to come”.

Najbardziej znanym wkładem Profesora Marka Fisz do teorii prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej jest Jego podręcznik *Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna*, którego pierwsze wydanie ukazało się w roku 1954 i liczyło 374 strony tekstu. Profesor Marek Fisz pracę nad tym podręcznikiem rozpoczął w roku 1950, zanim uzyskał doktorat. Podręcznik ten okazał się bardzo popularny i wszystkie egzemplarze zostały sprzedane w ciągu paru miesięcy. W roku 1958 nakładem Państwowego Wydawnictwa Naukowego ukazało się wydanie drugie tego podręcznika, poprawione i rozszerzone jako Tom 18 Biblioteki Matematycznej. Wydanie to liczyło już 530 stron. Podręcznik Profesora Marka Fisz na wiele lat wyznaczył standardy nauczania rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej. Wydanie trzecie tego podręcznika w języku angielskim ukazało się w wydawnictwie Wiley w roku 1963. Tłumaczem z języka polskiego był Profesor Robert Bartoszyński. Nawiasem mówiąc, promotorem rozprawy doktorskiej Roberta Bartoszyńskiego pt. „O słabej zbieżności miar” obronionej 23 stycznia 1960 roku w Instytucie Matematycznym PAN w Warszawie był Profesor Marek Fisz. Z kolei Profesor Robert Bartoszyński był jednym z opiniodawców habilitacji i profesury autora tego artykułu. Wydanie trzecie podręcznika Marka Fisz w języku polskim, nakładem Państwowego Wydawnictwa Naukowego, ukazało się dopiero w roku 1967, już po śmierci Autora. Opóźnienie to było wynikiem zawirowań życiowych Marka Fisz. Wydanie to liczyło 694 strony. Pyke (1967) o podręczniku tym napisał tak: „This text was written for either senior undergraduate or first-year graduate students. It covers both probability theory and statistical inference, and includes introductions to stochastic processes and sequential analysis in addition to the more usual topics. There is a large collection of 317 problems and complements in the book, which, together with its considerable historical and bibliographical information, make it an excellent reference book as well as a textbook”. Oprócz czterech wydań tego podręcznika w języku polskim ukazały się trzy wydania w języku angielskim (jedno w Indiach i dwa w USA) oraz jedenaście wydań w języku niemieckim.

Profesor Marek Fisz w ciągu stosunkowo krótkiej kariery naukowej wniósł bardzo wiele do rozwoju i nauczania zarówno rachunku prawdopodobieństwa, jak i statystyki matematycznej.

Mirośław Krzyśko
Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
i Instytut Zarządzania Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu

BIBLIOGRAFIA TWÓRCZOŚCI PROFESORA MARKA FISZA

ARTYKUŁY

1949

1. O reprezentacji literowej populacji ludnościowej (Letter sampling in population investigation), Przegląd Statystyczny 3 (1949), 81-112 (Polish).

1950

2. Projekt badania reprezentacyjnego spisu powszechnego (Project of a sample survey of the census material), Studia i Prace Statystyczne 1 (1950), 50-59 (Polish).
3. Program prac statystycznych na 1950 r. Komisja do spraw statystyki matematycznej (Statistical work program guides for 1950. The Committee on mathematical statistics), Studia i Prace Statystyczne 1 (1950), 96-97 (Polish).
4. Kontrola jakości produkcji masowej na cechę ciągłą (Quality control of mass production by variables), Studia i Prace Statystyczne 2 (1950), 123-160 (Polish).
5. Z prac Komisji do spraw statystyki matematycznej przy GUS. Konsultacje z prof. J. Neymanem i wnioski z nich wypływające (From the work of the Committee on mathematical statistics at the Central Statistical Office. Consultations with prof. J. Neyman and conclusions following from them), Studia i Prace Statystyczne 3/4 (1950), 14-27 (Polish).

1951

6. Efektywność dwóch metod pobierania prób (The efficiency of two sampling methods), Studia i Prace Statystyczne 1 (1951), 91-93 (Polish).

1953

7. Rozkład graniczny różnicy dwóch zmiennych losowych o rozkładzie Poissona (The limiting distribution of the difference of two Poisson random variables), Zastosowania Matematyki 1 (1953), 41-45 (Polish).
8. The limiting distributions of sums of arbitrary independent and equally distributed r -point ($r \geq 2$) random variables, Bull.Acad.Pol.Sci.,Cl III, 1(1953), 235-238 (English).

1954

9. Die Wahrscheinlichkeitsrechnung als Hilfsmittel zu Untersuchungen in Naturwissenschaften und Production (with Steinhaus H., Czechowski T., Lange O., Oderfeld J., Sadowski W.), Hauptreferate 8.Poln.Math.-Kongr., 6-12.Sept.1953 Warschau, 69-94 (1954) (German).
10. Dokładność pewnego wzoru asymptotycznego (Accuracy of an asymptotical formula), Zastosow. Mat.2(1954), 62-66 (Polish).
11. The limiting distributions of sums of arbitrary independent and equally distributed r -point ($r \geq 2$) random variables, Stud.Math.14(1954), 111-123 (English).

12. The limiting distributions of the multinomial distribution, *Stud.Math.*14(1954), 272-275 (English).
13. A generalization of a theorem of Kintchin, *Stud.Math.*14(1954), 310-313 (English).

1955

14. O wyznaczeniu współczynnika bezpieczeństwa (On determining the safety factor) (with Czechowski, T., Sadowski, W., Zasepa, R.), *Zastosow.Mat.*2(1955), 190-198 (Polish).
15. The limiting distribution of a function of two independent random variables and its statistical application, *Colloq.Math.*3(1955), 138-146 (English).
16. Refinement of a probability limit theorem and its application to Bessel functions, *Acta Math. Acad. Sci. Hung.*6(1955), 199-202 (English).
17. The analytical characterization of the composed non-homogeneous Poisson process (with Urbanik, K.), *Bull. Acad. Pol. Sci., Cl. III* 3 (1955), 149-150 (English).
18. Konstrukcja populacji sztucznych i ich zastosowanie (The construction of artificial populations and their application), *Pr.Mat.*1(1955), 174-182 (Polish).

1956

19. A limit theorem for a modified Bernoulli scheme, *Stud. Math.*15(1956), 80-83 (English).
20. Die Grenzverteilungen der Multinomialverteilung, *Ber. Tagung Wahrscheinlichkeitsrechnung Math. Statist., Berlin 1954*, 51-53(1956) (German).
21. The analytical characterization of the composed non-homogeneous Poisson process (with Urbanik, K.), *Stud. Math.*15(1956), 328-336 (English).
22. Realizations of some stochastic processes, *Stud. Math.*15(1956), 359-364 (English).
23. The realizations of some purely discontinuous stochastic processes, *Bull. Acad. Pol. Sci., Cl. III* 4 (1956), 63-65 (English).
24. Uwagi o rachunku prawdopodobieństwa, w: *Statystyka jako metoda poznawcza* (red. T. Czechowski i inni) (Remarks on probability theory, In: *Statistics as a cognitive method* (red. T. Czechowski et al.), *Zeszyty problemowe „Kosmosu”, z. 2*, PWN, Warszawa 1956, 7-20 (Polish).

1957

25. Asymptotically independent linear functions of empirical distribution functions (with Chang, L., C.), *Science Record*, n. Ser. 1(1957), 335-340 (English).
26. Exact distributions of the maximal values of some functions of empirical distribution functions (with Chang, L., C.), *Science Record*, n. Ser.1(1957), 341-346(English).
27. A limit theorem for empirical distribution functions, *Bull. Acad. Pol. Sci., Cl. III* 5 (1957), 695-698 (English).
28. Kharakteristicheskoye svoystvo normal'nogo raspriedyel'eniya v gil'byertovom prostranstvye (A characterization of normal distributions in Hilbert spaces) (with Yu. V. Prohorov), *Theor. Verojatn. Primen.* 2(1957), 475-477 (Russian).

1958

29. A central limit theorem for some stochastic processes, *Bull. Acad. Pol. Sci., Ser. Sci. Math. Astron. Phys.* 6(1958), 437-443 (English).
30. A limit theorem for non-decreasing random functions, *Bull. Acad. Pol. Sci., Ser. Sci. Math. Astron. Phys.* 6 (1958), 485-487 (English).
31. Characterization of some probability distributions, *Skand. Aktuarietidskr.*41 (1958), 65-67 (English).
32. A limit theorem for empirical distribution functions, *Stud. Math.* 17(1958), 71-77 (English).

1959

33. A central limit theorem for stochastic processes with independent increments, *Stud. Math.* 18(1959), 223-227 (English).
34. On necessary and sufficient conditions for the validity of the strong law of large numbers expressed in terms of moments, *Bull. Acad. Pol. Sci., Ser. Sci. Math. Astron. Phys.* 7(1959) (English).

1960

35. Remarks on the sample functions of some stochastic processes, *Bull. Acad. Pol. Sci., Ser. Sci. Math. Astron. Phys.* 8(1960), 355-358 (English).
36. On a result by M. Rosenblatt concerning the von Mises-Smirnov test, *Ann. Math. Stat.* 31(1960), 427-429 (English).
37. Some non-parametric tests for the k-sample problem, *Colloq. Math.* 7(1960), 289-296 (English).
38. A necessary and sufficient condition of the validity of the weak law of large numbers (with A. Ehrenfeucht), *Bull. Acad. Pol. Sci., Ser. Sci. Math. Astron. Phys.* 8 (1960) (English).

1961

39. Characterization of sample functions of stochastic processes by some absolute probabilities, *Proc. 4th Berkeley Symp. Math. Stat. Probab.* 2(1961), 143- 151 (English).

1962

40. Infinitely divisible distributions: Recent results and applications, *Ann. Math. Stat.* 33(1962), 68-84 (English).
41. On an inequality due to Gatti and Birnbaum, *Metron* 22(1962), 110-112 (English).
42. On the continuity of the L-distribution functions, *Z. Wahrscheinlichkeitstheor. verw. Geb.* 1(1)(1962), 25-27 (English).

1963

43. A condition for absolute continuity of infinitely divisible distribution functions(with V. S. Varadarajan), *Z. Wahrscheinlichkeitstheorie. verw. Geb.* 1(4) (1963), 335-339 (English).
44. On the orthogonality of measures induced by L-processes, *Trans. Am. Math. Soc.* 106(1963), 185-192 (English).
45. On the absolute continuity of measures induced by stationary L-processes, Unpublished Tech. Rpt. from Columbia University, 15p.(English).
46. On Kolmogorov's continuity condition for sample functions, Unpublished Tech. Rpt. from Columbia University, 6p.(English).

KSIĄŻKI

(a) w języku polskim

- (1) *Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna* (Probability theory and mathematical statistics), red. Józef Łukaszewicz, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1954, 374 p.
- (2) *Tablice statystyczne* (opracowali: Tadeusz Czechowski, Marek Fisz, Tadeusz Iwiński, Oskar Lange, Wiesław Sadowski, Ryszard Zasepa, redagował: Wiesław Sadowski) (Statistical tables, prepared by: Tadeusz Czechowski, Marek Fisz, Tadeusz Iwiński, Oskar Lange, Wiesław Sadowski, Ryszard Zasepa, edited by Wiesław Sadowski), Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1957, 158 p.
- (3) *Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna*, Wydanie drugie poprawione i rozszerzone (Probability theory and mathematical statistics, Second edition revised and expanded), Biblioteka Matematyczna, Tom 18, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1958, 530 p.
- (4) *O rachunku prawdopodobieństwa i jego zastosowaniach* (On probability theory and its applications), Polskie Towarzystwo Chemiczne, Warszawa 1960.
- (5) *Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna*, Wydanie trzecie poprawione i rozszerzone (Probability theory and mathematical statistics, Third edition revised and expanded), Biblioteka Matematyczna, Tom 18, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1967, 694 p.
- (6) *Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna*, Wydanie czwarte (Probability theory and mathematical statistics, Forth edition), Biblioteka Matematyczna, Tom 18, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1969, 694 p.

(b) w języku angielskim

- (1) Probability and mathematical statistics (Translated from the Polish 2ed ed. by P. K. Kulshrestha), S.Chand, Delhi 1961, 502p.
- (2) Probability theory and mathematical statistics (Translated from the Polish 3rd ed. by R. Bartoszyński), Wiley, New York 1963, 677 p.
- (3) Probability theory and mathematical statistics (Translated from the Polish 3rd ed. by R. Bartoszyński, repr. with corr.), Robert E. Krieger Publishing Company, Huntington (N. Y.) 1980, 677 p.

(c) W języku niemieckim

- (1) Wahrscheinlichkeitsrechnung und mathematische Statistik (Autorisierte Übersetzung aus dem Polnischen nach der 2., verbesserten und erweiterten Aufl.:Josef Wloka, Redaktion: Hannelore und Rolf Sulanke), Hochschulbücher für Mathematik, Bd. 40, VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften, Berlin 1958, 528 S.
- (2) 2.,Aufl.,Berlin 1962, 528 S.
- (3) 3.durchgesehene Aufl., Berlin 1965, 551 S.
- (4) 4.,durchgesehene Aufl., Berlin 1966, 551 S.
- (5) 5.,erw. Aufl., Berlin 1970, 777 S.
- (6) 6. Aufl., Berlin 1971, 777 S.
- (7) 7. Aufl., Berlin 1973, 777 S.
- (8) 8. Aufl., Berlin 1976, 777 S.
- (9) 9. Aufl., Berlin 1978, 777 S.
- (10) 10. Aufl., Berlin 1980, 777 S.
- (11) 11. Aufl., Berlin 1989, 777 S.

ŹRÓDŁA

- Domański Cz., Fisz Marek, 1910-1963, W: Słownik biograficzny statystyków polskich, Główny Urząd Statystyczny i Polskie Towarzystwo Statystyczne, Warszawa 1998, 92-93.
- Oktaba W., Fisz Marek, W: Oktaba W., Probabiliści, statystycy, matematycy, ekonometrycy i biometrycy od starożytności do 2000 r., Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Lublin 2002, 98-99.
- Pyke R., Obiturity of Professor Marek Fisz, Z. Wahrscheinlichkeitstheorie verw. Geb. 8 (1967), 153-156.

MATERIAŁY ARCHIWALNE:

1. Instytutu Matematycznego PAN w Warszawie,
2. Uniwersytetu Wrocławskiego,
3. Urzędu Stanu Cywilnego w Szydłowcu,
4. Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego.

Zbiory biblioteczne Wydziału Matematyki i Informatyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.